

Motorvoertuigen- en twee- wielerbranche

Arbeidsmarktupdate

23 augustus 2016

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Werkgelegenheid, trends en vacatures	4
2. Trends	7
3. Overschotten en tekorten	9
4. Arbeidsmarktkansen	11
Literatuur	16
Bijlage I Sector- en beroepenindeling	17
Bijlage II Studentenaantallen en kans op werk	18

Samenvatting

Krimpende werkgelegenheid, maar komende jaren stabilisatie verwacht

De motorvoertuigen- en tweewielerbranche bestaat uit verschillende deelbranches. Autobedrijven, bedrijfswagens/trucks en tweewielerbedrijven vormen de grootste groep. In 2015 zijn er 75.500 dienstverbanden in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche. Tussen 2008 en 2014 is het aantal dienstverbanden in alle deelbranches met uitzondering van de tweewielerbedrijven gedaald, als gevolg van de financiële en economische crisis. Ook het aantal vacatures is met name in 2012 en 2013 sterk gedaald.

In 2015 is er een kentering zichtbaar: het aantal dienstverbanden neemt weer licht toe en het aantal vacatures stijgt weer. Voor de komende jaren wordt een groeiende vraag naar tweedehands auto's verwacht. De verkoop van nieuwe auto's wordt echter geremd. Het verwachte onderhoud blijft stabiel. In totaliteit is de verwachting dat het aantal banen en vacatures in de sector Handel en reparatie van auto's stabiliseert. De motorvoertuigen- en tweewielerbranche is onderdeel van deze sector.

Verkoop staat onder druk

De branche drijft op twee hoofdactiviteiten: onderhoud in de werkplaatsen en verkoop. Meer dan de helft van het aantal werknemers werkt in de werkplaats als automonteur. Ruim twee derde van de automonteurs werkt op mbo niveau 3 en een kwart werkt op mbo niveau 2. Andere veel voorkomende functies zijn sales/verkoop en management. In de branche werken vooral veel mannen en jongeren die fulltime werkzaam zijn. Volgens de branche zijn er nauwelijks uitzendkrachten en zelfstandigen werkzaam.

De verkoop staat in alle deelbranches onder druk, onder andere door de toename van online marketing, de veranderende houding van consumenten tegenover autobezit en de opkomst van alternatieve mobiliteitsoplossingen. Ook raakt de automarkt verzadigd, gaan nieuwe auto's langer mee en zijn ze onderhoudsruimer waardoor vervanging wordt uitgesteld. De winst wordt momenteel vooral behaald op het onderhoud in de werkplaatsen. Ook bij de bedrijfswagens/trucks staat de verkoop onder druk. De uitvoering van het onderhoud maakt steeds vaker deel uit van het verkoopcontract en is er integratie met de transportsector. Centraal staat hoe de bedrijfswagen/truck maximaal kan worden ingezet tegen zo laag mogelijke kosten. In de tweewielerbedrijven is het rendement op het onderhoud laag. De verkoopactiviteiten zijn wel winstgevend, maar de verkoop staat in toenemende mate onder druk door meer gebruik van internet.

De komende jaren is er behoefte aan hoger en breder opgeleid personeel: een verkoper, met name van trucks/bedrijfswagens, moet ook kunnen adviseren over onderhoud en heeft dus ook technische kennis nodig. Door innovatie bestaat een groot deel van auto's momenteel uit techniek en software. Dit vraagt om meer kennis van monteurs. De verwachting is dat de behoefte aan medewerkers op mbo niveau 4 toeneemt.

Soms moeilijk vervulbare vacatures

Met name in 2012 en 2013 is het aantal nieuwe WW-uitkeringen voor personen met als beroep van inschrijving automonteur sterk gestegen. Ten opzichte van de werkzame beroepsbevolking met als beroep automonteur is het aandeel WW-uitkeringen nog laag. Er is dus geen sprake van grote werkloosheid in de branche. Momenteel is er een gemiddelde arbeidsmarktspanning voor automonteurs: er zijn ongeveer evenveel werkzoekenden als vacatures. In een aantal regio's zijn vacatures moeilijk vervulbaar. Voorbeelden zijn APK-keurmeester, (bedrijfs)autotechnicus, auto-schadehersteller en autoschadetechicus. In de Regeling Scholingsvoucher zijn nog meer beroepen opgenomen als kansberoep.

Minder studenten in bbl-leerroute

Het totaal aantal studenten voor de marktsegmenten Mobiliteit en Carrosserie is de afgelopen jaren gedaald. Dit komt door een sterke afname van studenten in de bbl-leerroute. Oorzaak hiervoor was de economische crisis waardoor er minder leerwerkplekken waren. In de bol-leerroute nam het aantal studenten toe. De kansen op werk voor kwalificaties in de marktsegmenten Mobiliteit en Carrosserie zijn de komende jaren (2016-2020) overwegend ruim voldoende tot goed.

Arbeidsmarktperspectief voor technische beroepen hoger dan gemiddeld

Het aandeel werkervaringen binnen zes maanden na aanvang werkloosheid is voor de sector Handel en reparatie van auto's overall wat lager dan gemiddeld, maar dit verschilt per beroepsgroep. Het aandeel werkervaringen voor technische beroepen in de sector is hoger dan gemiddeld. Het gaat dan om beroepen als automonteur, schilder & metaalspuiters en machinemonteur. Daarmee zijn dit mogelijke kansberoepen voor werklozen vanuit andere beroepen.

Voor beroepen als schoonmaker, secretaresse en manager detail- en groothandel is het aandeel werkhervattingen daarentegen lager dan gemiddeld. Het aandeel werkhervattingen voor jongeren is duidelijk hoger dan voor 50-plussers.

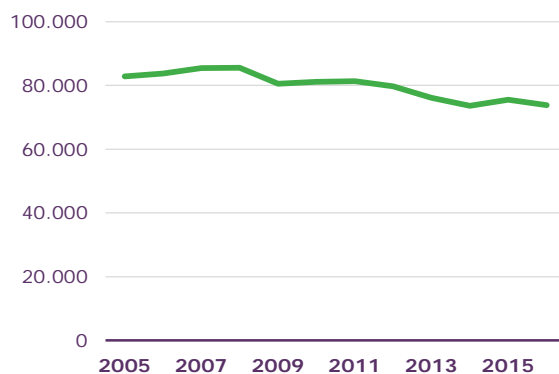
Voor de periode 2010-2014 heeft UWV in kaart gebracht wat voorkomende overstapberoepen zijn naar het beroep bedrijfsautotechnicus. Veel van de bedrijfsautotechnici waren voorheen ook werkzaam als bedrijfsautotechnicus. Ook vanuit andere beroepen als productiemedewerker industrie, onderhoudsmonteur machines/installaties en vrachtwagenchauffeur binnenland wordt de overstap gemaakt naar bedrijfsautotechnicus. Daarvoor is echter wel vaak (niveau verhogende) scholing nodig.

1. Werkgelegenheid, trends en vacatures

Dalende werkgelegenheid tot 2014; in 2015 lichte toename

De motorvoertuigen- en tweewielerbranche bestaat uit verschillende deelbranches. De grootste groep wordt gevormd door autobedrijven (69%), tweewielerbedrijven (12%, dit zijn fietsen, bromfietsen en motoren) en trucks/bedrijfswagens (11%). De autobedrijven bestaan uit merkdealers (verkoop en onderhoud auto's van een specifiek merk, aandeel circa 55%) en uit universele autobedrijven die onderhoud plegen aan meerdere merken auto's (aandeel circa 45%). Andere bedrijven die onder de motorvoertuigen- en tweewielerbranche vallen zijn takel en- bergingsbedrijven, verhuur, revisie, caravans en aanhangwagens en 'vrijwillige deelnemers' (zoals importeurs). Onderstaande afbeelding toont de ontwikkeling van het aantal dienstverbanden in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche tot en met 2016. Het aantal dienstverbanden stijgt tot 2008. Daarna treedt als gevolg van de economische crisis een daling op.

Dienstverbanden motorvoertuigen- en tweewielerbranche 2005-2016*

- In 2008 zijn er in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche 85.500 dienstverbanden; in 2014 is dit aantal gedaald met 14%. Deze daling treedt op in alle deelbranches met uitzondering van de tweewielerbedrijven.
- In 2015 treedt een kentering op en neemt het aantal dienstverbanden weer licht toe. In 2015 zijn er 75.500 dienstverbanden. Voor 2016 wordt een geringe daling verwacht.
- In bijlage 1 wordt nader ingegaan op de soorten bedrijven en het verschil tussen cijfers van OOMT/BOVAG en CBS.

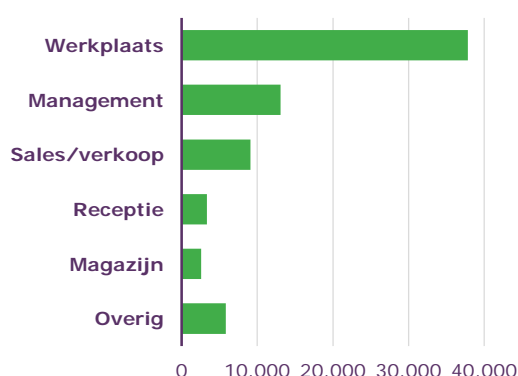
*voorlopige gegevens ultimo maart 2016

Bron: OOMT (2016), Kengetallen mobiliteitsbranche 2005 - 2016

Meer dan de helft werkt op de werkplaats als automonteur

Ruim de helft van de werknemers in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche werkt in de werkplaats als automonteur (38.000 personen; 53%). Andere veel voorkomende functies in de branche zijn management en sales/verkoop. 'Overig' bestaat vooral uit administratieve functies.

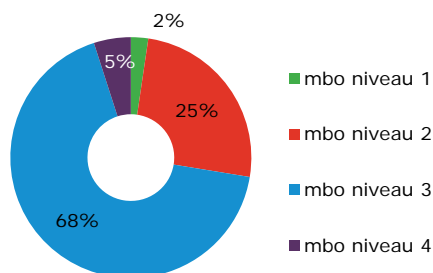
Werkenden in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche naar functie Gemiddelden, 2014

Bron: OOMT (2015), Structuuronderzoek

- Naar deelbranche en grootte van het bedrijf is de samenstelling naar functie verschillend.
- Bij universele autobedrijven en truckbedrijven werkt meer dan 60% van het personeel in de werkplaats; bij automerkdealers en tweewielerbedrijven is dit minder dan 50%.
- In kleinere bedrijven houdt de directeur zich vaak bezig met zowel management- als verkooptaken.
- Bij sommige (grote) autodealerbedrijven is er een functie verkoopmanager.

Functieniveau monteurs werkplaats 2015

Bron: OOMT (2015), Structuuronderzoek

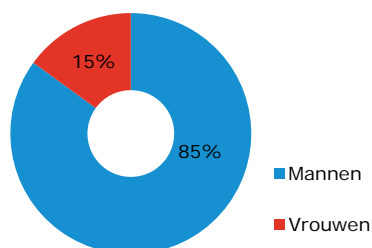
- Ruim twee derde van de automonteurs oefent zijn functie uit op mbo niveau 3. Een kwart is werkzaam op mbo niveau 2.
- Het aandeel mbo 4 is (nog) laag. Auto-bedrijven zeggen zelf meer behoefte te hebben aan medewerkers op mbo niveau 4 en hbo'ers. Door verregaande innovatie bestaat een groot deel van de techniek van auto's tegenwoordig uit computers en software. Dit vraagt om nieuwe en/of andere kennis en vaardigheden.

Volgens de branche duurt het na diplomering enige tijd voordat medewerkers daadwerkelijk op niveau werken. Motivatie en ambitie van de medewerkers zijn daarbij van belang. Soms kunnen medewerkers doorgroeien naar een hoger niveau. Geschat wordt dat circa 50% tot 75% van de medewerkers op niveau 2 het in zich heeft om door te groeien naar niveau 3. De doorstroom van niveau 3 naar niveau 4 wordt aanzienlijk lager ingeschat. De branche verwacht dat circa 10% tot 20% de capaciteiten heeft om door te stromen van niveau 3 naar niveau 4.¹

Relatief veel mannen en jongeren in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche

De gemiddelde leeftijd van werknemers in de branche is laag vergeleken met het gemiddelde van de beroepsbevolking. In de motorvoertuigen en tweewielerbranche was in 2014 de gemiddelde leeftijd bijna 38 jaar tegenover bijna 42 jaar gemiddeld.² Het aandeel 55-plussers is relatief laag: 13% in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche tegenover 17% gemiddeld over alle sectoren. Met name automonteurs vormen een jonge beroepsgroep. In 2015 was 21% van de automonteurs jonger dan 25 jaar. Gemiddeld voor alle beroepen is dit 15%. Het aandeel jonge automonteurs neemt af, tien jaar geleden bedroeg dit aandeel nog 25%. Het aandeel automonteurs van 55 jaar en ouder is daarentegen de afgelopen tien jaar gestegen van 7% in 2005 naar 16% in 2015.³

Werkenden in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche naar geslacht 2015

Bron: OOMT (2016), Kengetallen mobiliteitsbranche 2005 - 2016

- In de motorvoertuigen- en tweewielerbranche werken veel mannen. In 2015 was 85% een man. Naar deelbranche en beroep verschilt dit aandeel.
- In de deelbranche trucks/bedrijfs-wagens is meer dan 90% een man. In deelbranches als verhuur, caravans- en aanhangwagens en vrijwillige deelnemers is het aandeel mannen 70% tot 75%.
- Van de automonteurs is 98% een man.⁴

Aard van de dienstverbanden: nauwelijks uitzendwerk en zelfstandigen

In 2015 hebben vrijwel alle werkenden in de branche een contract bij de motorvoertuigen- en tweewielerbedrijven zelf (99%). Het aandeel dat werkt via een uitzendbureau en dat werkt als zzp'er is vrijwel verwaarloosbaar. Als zzp'ers worden ingehuurd, dan is dat voor indirecte functies, om pieken in het werk op te vangen en/of voor specialistische kennis. In de verkoop en in de werkplaats worden nauwelijks zzp'ers ingehuurd.⁵

Uit gesprekken met de branche blijkt dat leerlingen uit de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) fungeren als flexibele schil. Als het met de bedrijven slechter gaat, worden minder bbl'ers aangenomen. De afgelopen jaren is het aantal leerlingen op de bbl-leerroute gedaald (zie hoofdstuk arbeidsmarktkansen).

¹ OOMT (2015), Structuuronderzoek

² OOMT (2016), Kengetallen mobiliteitsbranche 2005 - 2016

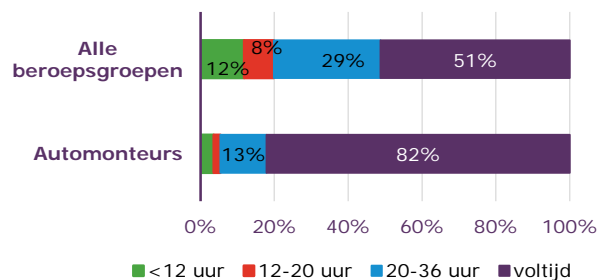
³ CBS (2016), Werkzame beroepsbevolking naar beroep (statline)

⁴ CBS (2016), Werkzame beroepsbevolking naar beroep (statline)

⁵ OOMT (2015), Structuuronderzoek

Ook CBS constateert een hoog aandeel werkende automonteurs in vaste dienst. In 2015 was 71% van de automonteurs in vaste dienst. Vergeleken bij alle beroepsgroepen is dit hoog, gemiddeld had 60% van de werkenden een vast contract.⁶

Omvang dienstverband automonteurs 2015

- De gemiddelde omvang van het dienstverband in de branche is 34,5 uur. Het overgrote deel van de werkenden heeft een fulltime dienstverband. Dit aandeel is in de periode 2005-2016 vrij constant.⁷
- In 2015 had 82% van de automonteurs een fulltime dienstverband tegenover 51% gemiddeld.⁸

Bron: CBS, Werkzame beroepsbevolking naar beroep

Vacaturemarkt trekt aan

In heel 2015 ontstonden er voor automonteurs bijna 6.500 vacatures. Dat is fors meer dan in de drie voorgaande jaren, maar nog wel minder dan in 2011. In het eerste kwartaal van 2016 zijn er 2.000 vacatures ontstaan, ongeveer 400 meer dan in het eerste kwartaal van 2015. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het aantal ontstane vacatures voor automonteurs weergegeven per vier kwartalen. 2015/2016 bestaat uit de tweede, derde en vierde kwartaal van 2015 en het eerste kwartaal van 2016.

Ontstane vacatures automonteurs 2011-2016

- In 2011 ontstonden er ruim 2.000 vacatures per kwartaal voor het beroep automonteur. Daarna is het aantal vacatures fors teruggevallen naar ongeveer 700 in het vierde kwartaal van 2012. In de grafiek wordt het laagste punt bereikt in de periode 2012/2013 (kwartaal 2, 3 en 4 van 2012 en kwartaal 1 van 2013). Hierna neemt het aantal vacatures weer toe.
- De meeste vacatures (80%) ontstaan op middelbaar / gespecialiseerd beroepsniveau.

Bron: UWV (jobfeed gewogen naar CBS-totalen)

⁶ CBS (2016), Werkzame beroepsbevolking naar beroep (statline)

⁷ OOMT (2016), Kengetallen mobiliteitsbranche 2005 - 2016

⁸ CBS (2016), Werkzame beroepsbevolking naar beroep (statline)

2. Trends

Algemene trends in de mobiliteitsbranche⁹

- De auto is niet meer zo'n statussymbool. Mensen willen steeds vaker een auto kunnen gebruiken en niet meer noodzakelijk bezitten. In een stad is het bezit van een auto minder aantrekkelijk door hoge parkeerkosten en (on)mogelijkheden voor parkeren en de aanwezigheid van openbaar vervoer;
- Het gebruik van deelauto's neemt toe. De gemiddelde auto staat vaak een groot deel van de dag stil, ofwel bij huis, ofwel bij het werk. Door ICT is het delen van auto's steeds makkelijker. Bedrijven als Greenwheels, Connectcar, Car2Go en BlaBlaCar spelen hierop in. In combinatie met het idee dat de auto niet gezien wordt als statussymbool kan dit leiden tot een afnemende vraag naar auto's;
- Duurzame mobiliteit wint aan populariteit. Hierbij gaat het om toenemend gebruik van hybride en elektrische auto's en gebruik van e-bikes;
- Er wordt meer gebruik gemaakt van een mobiliteitsbudget. Steeds meer bedrijven stappen af van de standaard leaseauto en bieden hun medewerkers in plaats daarvan een mobiliteitsbudget aan. De medewerker kiest zelf voor een leaseauto of bijvoorbeeld een OV kaart;
- Smart mobility is in opkomst. Er is steeds meer aandacht voor slimme mobiliteitsoplossingen, zoals bijvoorbeeld deelauto's, (OV-)fietsverhuur, OV-haltes en stations, P&R-locaties en oplaadpunten. Autobedrijven die hierop kunnen inspelen kunnen hier hun voordeel mee doen. Een eerste stap kan bijvoorbeeld zijn om aan bedrijven met veel externe contacten deelauto's en deelfietsen te leveren. Dit kan natuurlijk ook een samenwerking zijn van een aantal bedrijven dat bij elkaar in de buurt zit. De deelauto's zijn door medewerkers te gebruiken voor een zakelijke rit. Hierdoor kan een medewerker op een andere manier naar de zaak komen, bijvoorbeeld met het OV of de fiets. Dit scheelt kosten voor parkeren en gebruik.

Verkoop van auto's en trucks/bedrijfswagens staat onder druk

De motorvoertuigen- en tweewielerbranche drijft hoofdzakelijk op twee activiteiten: de verkoop van auto's en het onderhoud in de werkplaatsen. Deze activiteiten maken in de grootste deelbranches andere ontwikkelingen door.

- **Autobedrijven:**
Momenteel wordt de winst in de autobedrijven vooral behaald door onderhoudswerkzaamheden in de werkplaatsen. De verkoop van nieuwe auto's staat onder druk; de rendementen op verkoop zijn vrij laag. Er is wel een groeiende vraag naar tweedehands auto's. Veel bedrijven hebben dan ook minder verkopers in dienst dan voor de crisis. Ook hebben nieuwere auto's minder onderhoud nodig.
- **Trucks/bedrijfswagens:**
Ook bij de deelbranche trucks/bedrijfswagens staat de verkoop onder druk. Onderhoud is inmiddels vaak een onderdeel van het verkoopcontract. Belangrijkste vraag is hoe de truck/bedrijfsauto maximaal kan worden ingezet tegen zo laag mogelijke kosten. Dit vraagt om andere kennis en vaardigheden van verkopers. Zij hebben kennis nodig van onderhoud en moeten daarin een adviserende rol kunnen aannemen.
Grote (transport)ondernemingen gaan steeds vaker over tot het samenstellen van een wagenpark met meerdere merken. Hierdoor zetten zij de merkdealers onder druk om vaker de truck/bedrijfswagen met minimale winstmarges te verkopen. Dit heeft directe invloed op de winst.
- **Tweewielerbedrijven:**
In de tweewielerbedrijven is de situatie omgekeerd: de verkoop is winstgevend, maar het rendement op onderhoud (in de werkplaatsen) is laag. De marges op de verkoop staan echter onder druk door toenemend gebruik van internet. Klanten zoeken op internet naar de goedkoopst mogelijke fiets. De verkoop van e-bikes is fors toegenomen en dit vraagt om een andere fietstechnicus die ook kennis moet hebben van elektronica. Ook zijn advies en aftersales voor een fietstechnicus noodzakelijke competenties. Daarnaast speelt opvolgingsproblematiek een rol.

Technische kennis en competenties worden belangrijker bij verkopers trucks/bedrijfswagens

De verkoop van auto's staat onder druk door de toename van online marketing, veranderende houding van consumenten tegenover autobezit en de opkomst van alternatieve mobiliteitsoplossingen. De verwachting is dan ook dat het aantal fysieke verkooppunten van autobedrijven de komende jaren afneemt. Gevolg is dat de vraag naar en behoefte aan directe verkoopmedewerkers daalt.

⁹ Rabobank (2016), Cijfers en Trends Automotive, sectorprognoses. En: CBS (2016), Kwartaalmonitor Auto- en Motorbranche.

De taken van een verkoopadviseur veranderen mee, met name in de deelbranche trucks/bedrijfswagens. Een verkoopmedewerker moet bijvoorbeeld ook een onderhoudscontract kunnen afsluiten en (in samenwerking met een monteur) een klant kunnen adviseren om een bepaalde reparatie of onderhoud juist wel uit te voeren of dat het voordeliger is deze nog even uit te stellen. Dit vraagt om zowel een hoger opleidingsniveau op commercieel gebied, als om kennis op technisch gebied.¹⁰

Er is wel vraag naar service-adviseurs. Een service-adviseur heeft niet alleen verkooptaken, maar stuurt ook werkplaatspersoneel aan. Hiermee veranderen de eisen die gesteld worden aan service-adviseurs. Naast commerciële vaardigheden heeft een service-adviseur bijvoorbeeld management- en coachingsvaardigheden nodig, wat om een hoger werk- en denkniveau vraagt. Daarnaast is er meer technische kennis nodig.¹¹

Ook aan onderhoudspersoneel worden hogere eisen gesteld. Door innovatie bestaat een groot deel van de techniek van auto's tegenwoordig uit computers en software. Dit zal alleen maar meer worden door steeds meer inzet van sensoren en boordcomputers in auto's. Ook worden er al proeven gedaan met zelfrijdende auto's, waarin ICT en software een grote rol hebben. Dit vraagt om nieuwe en/of andere kennis en vaardigheden op het gebied van software en elektronica. De verwachting voor de toekomst is dat de behoefte aan onderhoudsmedewerkers op mbo niveau 4 en hbo'ers toeneemt. Dit geldt zowel voor de deelbranche personenauto's als trucks/bedrijfswagens.

Prognose: aantal banen en vacatures blijft stabiel

De afgelopen jaren is de omzet in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche sterk teruggelopen, met name als gevolg van de dalende omzet bij autobedrijven. In 2010 bedroeg de omzet in de deelbranche autobedrijven nog 77,3 miljard euro; in 2014 was dit gedaald naar 66,5 miljard euro.¹² In 2015 vertoont de deelbranche autobedrijven tekenen van herstel met een groeiende omzet ten opzichte van 2014. Dit komt vooral door de sterke omzetgroei in het vierde kwartaal van 2015. Zakelijke rijders konden toen nog profiteren van lagere bijtellingen en fiscale voordelen die per 1 januari 2016 eindigden.¹³ Een dergelijke opleving is dit jaar afwezig en verwacht wordt dat de vraag naar nieuwe auto's daalt. Vanaf 2017 zullen weer nieuwe fiscale regels gaan gelden die voor een stabielere markt zorgen.

CBS geeft aan dat in de eerste helft van 2016 het aantal nieuw verkochte personenauto's op het laagste niveau ligt in tien jaar tijd. Het zwaartepunt in de autoverkoop ligt in de regel in de eerste helft van het jaar. Daarentegen ligt het aantal verkochte tweedehands auto's op het hoogste niveau in tien jaar tijd. De verkoopcijfers van nieuwe trucks/bedrijfswagens, evenals van tweedehands, stegen in de eerste helft van dit jaar.¹⁴

De verkoop van nieuwe auto's wordt geremd doordat de automarkt verzadigd raakt. Bovendien gaan auto's langer mee, waardoor vervanging uitgesteld wordt. De tweedehands automarkt groeit de afgelopen jaren door een toenemende koopbereidheid onder consumenten. Naar verwachting houdt de groei dit en volgend jaar aan. Overall is er minder behoefte aan verkoopmedewerkers. Het onderhoud aan het wagenpark blijft stabiel. Het aantal auto's groeit weliswaar, maar nieuwe auto's hebben minder onderhoud nodig. Er is een constante vraag naar onderhoudspersoneel. Voor wat betreft trucks/bedrijfswagens is de verwachting dat de behoefte aan zowel verkoop- als aan technisch personeel daalt.

Al met al leiden alle ontwikkelingen tot een verwachte stabilisatie van het aantal banen in de totale sector Handel en reparatie van auto's de komende jaren. Hieronder vallen de motorvoertuigen- en tweewielerbranche, maar ook bijvoorbeeld de schadeherstellers en banden & wielenbranche. Deze laatste twee branches voeren tegenwoordig vaker werkzaamheden uit van een reguliere garage zoals een APK-keuring, een kleine en grote beurt en kan nadelig zijn voor de motorvoertuigen- en tweewielerbranche. Ook voor de omvang van de vacaturemarkt voor de sector Handel en reparatie van auto's wordt een stabilisatie verwacht.¹⁵

¹⁰ OOMT (2014), Trendonderzoek bedrijfswagenbranche tot 2025

¹¹ OOMT (2015), Structuuronderzoek

¹² BOVAG (2015), Mobiliteit in cijfers auto's 2015 - 2016

¹³ CBS (2016), Kwartaalmonitor Auto- en motorbranche vierde kwartaal 2015

¹⁴ Rabobank (2016), Cijfers en Trends Automotive, sectorprognoses. En: CBS (2016), minder nieuwe, meer tweedehands auto's verkocht

¹⁵ UWW (2016), Arbeidsmarktprognose 2016-2017

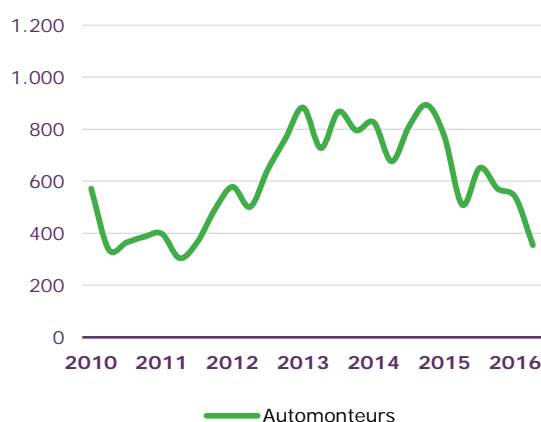
3. Overschotten en tekorten

Tussen 2012 en begin 2015 forse toename nieuwe WW-uitkeringen automonteurs

In de sectorindeling van UWV wordt de motorvoertuigen- en tweewielerbranche niet apart onderscheiden, deze branche maakt deel uit van de sector Detailhandel. Daarom is gekeken naar het beroep waarvoor men ingeschreven is bij UWV, te weten automonteur en verkoper auto's/bedrijfsauto's/tweewielers. Eind juni 2016 zijn er 1.200 WW-uitkeringen verstrekt aan personen met als beroep van inschrijving automonteur. Voor personen met als beroep van inschrijving verkoopmedewerker detailhandel zijn er 18.300 WW-uitkeringen. Slechts een zeer klein deel hiervan (ruim 300) heeft betrekking op verkoopmedewerkers auto's/bedrijfsauto's/tweewielers. Deze worden daarom in de grafiek niet getoond.

Nieuwe WW-uitkeringen automonteurs, 2010-2016

Per kwartaal berekend

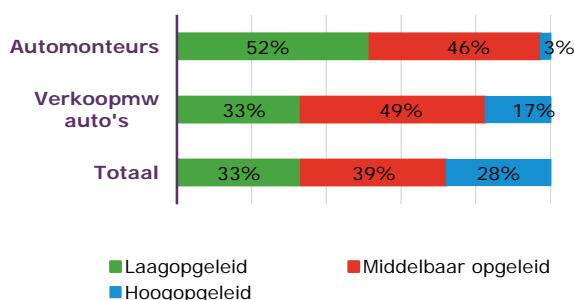

Bron: UWV

Ondanks de sterke stijging van WW-uitkeringen is er geen grote werkloosheid onder automonteurs. Het aandeel WW-uitkeringen ten opzichte van de werkzame beroepsbevolking is laag voor automonteurs, namelijk 2,7% in 2015. Gemiddeld voor alle beroepen bedraagt het aandeel 5,2%.

WW-uitkeringen naar opleidingsniveau

Juni 2016

Bron: UWV

Aangenomen wordt dat het voor laagopgeleide WW'ers met als beroep van inschrijving automonteur en verkoopmedewerker auto's moeilijk is om aan de slag te komen aangezien de motorvoertuigen- en tweewielerbranche zelf aangeeft behoefte te hebben aan medewerkers met minimaal mbo niveau 2 (middelbaar opgeleiden).

Kenmerken WW'ers met beroep van inschrijving automonteur en verkoper auto's

- WW-uitkeringen voor automonteurs worden vrijwel uitsluitend verstrekt aan mannen (99%). Dat geldt ook voor verkoopmedewerkers auto's/bedrijfsauto's/tweewielers (98%). Dit is zeer hoog, maar dit strookt wel met de personeelsopbouw van de branche;

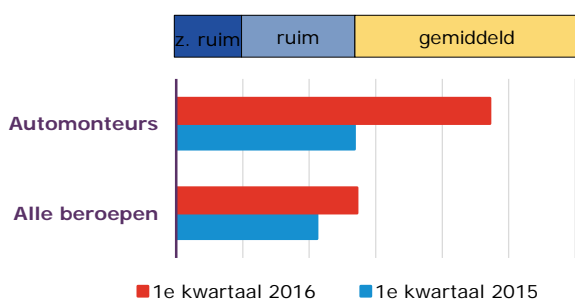
- WW'ers met als beroep van inschrijving automonteur en verkoopmedewerker auto's / bedrijfsauto's/tweewielers zijn overwegend 25-45 jaar oud, respectievelijk 41% en 45%. Ruim een kwart is 55 jaar of ouder. In vergelijking met werkenden is het aandeel oudere werkloze automonteurs hoog. In 2015 was het aandeel werkende 55-plussers in de branche 13%. Het lijkt erop alsof jongere automonteurs minder vaak werkloos zijn en/of sneller een baan vinden. Jongeren zijn gewild door hun kennis van nieuwe techniek en kunnen sneller inspelen op nieuwe ontwikkelingen en technologieën. De loonschalen voor jongeren liggen in het algemeen lager.

Gemiddelde arbeidsmarktspanning voor automonteurs

De spanningsindicator arbeidsmarkt wordt bepaald door de verhouding tussen het aantal openstaande vacatures en het aantal kortdurend werkzoekenden. Bij een ruime arbeidsmarkt zijn er veel werkzoekenden en weinig vacatures; bij een krappe markt zijn er veel vacatures en weinig werkzoekenden.

Spanningsindicator Arbeidsmarkt

Perspectief werkgevers, 2015 en 2016, 1^e kwartaal

Bron: UWV

- Voor automonteurs is er een gemiddelde arbeidsmarktspanning: er zijn ongeveer evenveel vacatures als werkzoekenden.
- Ten opzichte van een jaar geleden is de spanning toegenomen van ruim naar gemiddeld.
- De arbeidsmarktspanning voor werkzoekenden met beroep van inschrijving verkoopmedewerker auto is buiten beschouwing gebleven vanwege te kleine aantallen.

Momenteel zijn er geen algemene overschotten en tekorten. Het aantal nieuwe WW-uitkeringen voor automonteurs is de afgelopen jaren sterk gestegen, maar ten opzichte van de werkzame beroepsbevolking is het aandeel WW-uitkeringen laag. Er zijn regio's waar vacatures voor automonteurs moeilijk vervulbaar zijn. Met name APK-keurmeesters, (bedrijfs)autotechnici, autoschadeherstellers en autoschadetechnici zijn nogal eens moeilijk te vinden¹⁶. ROA geeft aan dat er tot 2020 enige knelpunten te verwachten zijn in de personeelsvoorziening voor automonteurs. Er wordt uitbreidingsvraag verwacht; de vervangingsvraag is laag.¹⁷ Ook in de Regeling Scholingsvoucher 2016 worden meerdere beroepen voor de branche genoemd.

Regeling Scholingsvoucher 2016

Werkzoekenden die zich willen opleiding in de richting van een kansrijk beroep kunnen een scholingsvouchers aanvragen bij UWV. Dit is een subsidie voor een opleiding voor om- of bijscholing naar een kansberoep.

Kansberoepen voor de branche in de Scholingsvoucher zijn:

- Auto-elektrotechnicus, (bedrijfs)autotechnicus (onderhoud & reparatie), APK-keurmeester, werkplaatschef auto's, fietstechnicus en monteur landbouwmachines;
- Banden- en uitlaatspecialist;
- Autospuiter, autoruitschademonteur, autoschadehersteller, carrosseriebouwer en assemblagetechnicus voertuigen.

Bron: Staatscourant (2016), Regeling voor subsidiering van scholing richting een kansberoep.

Vanuit de sector worden initiatieven genomen om de werking van de arbeidsmarkt te verbeteren. Voor de mobiliteitsbranche zijn meerdere sectorplannen opgesteld. De sectorplannen komen voort uit het Sociaal Akkoord dat het kabinet in 2013 met sociale partners heeft afgesloten. Zowel het kabinet als de sectoren dragen bij aan de uitvoering van de sectorplannen.¹⁸ Met de sectorplannen voor de mobiliteitsbranche worden onder andere extra leerwerkplekken gerealiseerd, worden mensen bijgeschoold, wordt geprobeerd om de uitval tijdens de opleiding te verkleinen en worden mensen begeleid naar ander werk, een andere werkgever of vanuit de WW aan een baan geholpen. In het volgende hoofdstuk zijn maatregelen uit de verschillende sectorplannen voor de mobiliteitsbranche in een box opgenomen.¹⁹

¹⁶ UWV heeft voor een aantal regio's regionale overzichten uitgebracht met krapteberoepen. Deze zijn te vinden op: www.werk.nl/werk_nl/arbeidsmarktinformatie?sector=beroep.

¹⁷ ROA (2015), De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020.

¹⁸ Er is landelijk sectorplan voor de mobiliteitsbranche (2014-2016), een sectorplan 3^e tranche voor de mobiliteitsbranche (2016-2018), een landelijk sectorplan voor de carrosseriebranche (2014-2016) en een sectorplan 3^e tranche voor de carrosseriebranche (2016-2018).

¹⁹ www.sectorplannen.nl, sectorplannen Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangwagens.

4. Arbeidsmarktkansen

Opleidingen voor mobiliteitsbranche vooral op mbo-niveau

In de mobiliteitsbranche werken veel mbo geschoolden, zeker in de werkplaatsen, maar ook in verkoopfuncties.

Trends in het mbo, marktsegmenten Mobiliteit en Carrosserie²⁰:

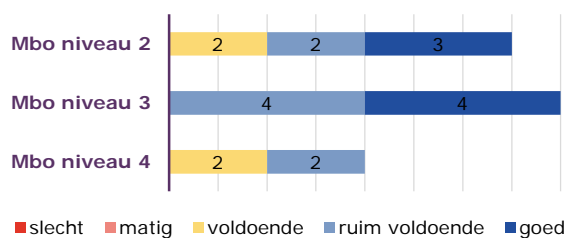
- In 2015/2016 volgden 13.270 studenten een mbo-opleiding in het marktsegment Mobiliteit. Verreweg de grootste opleiding is de deelbranche personenauto's, waar studenten leren voor autotechnicus (niveau 2) eerste autotechnicus (niveau 3) en technisch specialist personenauto's (niveau 4). De meeste studenten volgen onderwijs op mbo niveau 2 en 3. In de werkplaats werkt het merendeel op niveau 3. Mogelijk heeft een deel door het opdoen van ervaring en praktijkkennis zijn niveau verhoogd;
- Het aantal studenten is tussen 2011/2012 en 2015/2016 gedaald. In 2011/2012 waren er nog 14.570 studenten. In de bbl-leerroute (beroepsbegeleidende leerroute) is het aantal studenten sterk gedaald; in de bol-leerroute (beroepsopleidende leerroute) is sprake van een lichte toename. Was het aandeel bbl-studenten in 2011/2012 nog 61%; in schooljaar 2015/2016 is dit gedaald naar 47%. Oorzaak is de crisis waardoor het aantal leerwerkplaatsen is afgenomen. Bbl'ers zijn in dienst van bedrijven in de branche. Bedrijven maken nauwelijks gebruik van uitzendkrachten om pieken in het werk op te vangen. Bbl'ers lijken deze functie te hebben. Dat verklaart ook de sterke daling van het aantal bbl'ers: door de crisis konden bedrijven niet toe met bijvoorbeeld minder uitzendkrachten, maar waren ze genoodzaakt om minder bbl'ers in dienst te nemen. Naar niveau daalt het aantal studenten op mbo niveau 2, maar stijgt het aantal studenten op niveau 3 en 4;
- Naast kwalificaties in het marktsegment Mobiliteit is er verwantschap met kwalificaties in het marktsegment Carrosserie. Hieronder vallen kwalificaties als autoschadehersteller, autospuiter, carrosseriebouwer en caravantechnicus. SBB gaat voor dit marktsegment uit van 860 studenten in 2015/2016. Ook hier is sprake van een daling van het aantal studenten ten opzichte van 2011/2012. Het aantal studenten in de bbl-route daalt terwijl in de bol-leerroute het aantal studenten licht toeneemt. De daling betreft zowel niveau 2 als 3.

Arbeidsmarktperspectieven mbo studenten mobiliteit ruim voldoende tot goed

Vijftien kwalificaties die opleiden voor werk in de mobiliteitsbranche bieden overwegend ruim voldoende tot goede kansen op werk. Vier kwalificaties bieden voldoende kansen op werk. Van dertien kwalificaties is de kans op werk onbekend. In bijlage II zijn per kwalificatie de studenten-aantallen van 2015/2016 weergegeven met de daarbij behorende kans op werk.

Arbeidsmarktperspectieven mbo studenten mobiliteit en voertuigen

Kans op werk 2016 - 2020

- Er zijn geen kwalificaties met slechte of matige kansen op werk.
- Er zijn vier kwalificaties met voldoende kans op werk, waarvan twee op mbo niveau 2 en twee op mbo niveau 4;
- Op mbo niveau 3 zijn de kansen op werk ruim voldoende tot goed.

Bron: SBB (2016), Feiten en cijfers over doelmatigheid

Goede kansen op werk bieden de kwalificaties fietstechnicus, autoschadehersteller en autospuiter (niveau 2), eerste fietstechnicus, allround monteur mobiele werktuigen, eerste autoschadehersteller en eerste autospuiter (niveau 3).

²⁰ SBB (2016), Feiten en cijfers over doelmatigheid

Arbeidsmarktperspectieven voor werklozen met technisch beroep hoger

UWV kan door een koppeling tussen de WW-administratie en de polisadministratie (waarin alle dienstverbanden worden bijgehouden) zien of werklozen weer werk vinden. Het aandeel werkhervattingen binnen zes maanden na aanvang werkloosheid is voor de sector Handel en reparatie van auto's wat lager dan gemiddeld. Gemiddeld hervat 50% van alle WW'ers het werk binnen zes maanden. Voor WW'ers afkomstig uit handel en reparatie van auto's is dit met 45% net wat lager. Het aandeel werkhervattingen voor jongeren is duidelijk hoger dan voor 50-plussers. Naar branche is het aandeel werkhervattingen van WW'ers uit de banden & wielenbranche hoger dan gemiddeld.

Werkhervattingspercentage binnen zes maanden voor WW'ers uit sector²¹

Instroomcohorten van maart 2014 t/m februari 2015

Sector en branches	Werkhervattingspercentage binnen 6 maanden			
	Totaal	15-27 jaar	27-50 jaar	50-plus
Alle WW'ers	50%	74%	50%	32%
WW'ers sector Handel en reparatie van auto's	45%	72%	43%	27%
Banden en wielenbranche	53%	73%	45%	40%
M&T carrosseriebedrijf	46%	68%	46%	27%
Motorvoertuigen en tweewielerbedrijf	45%	75%	44%	27%
Tankstations en wasbedrijven	38%	64%	32%	21%

Bron: UWV

Ook is bekend wat het aandeel werkhervattingen is van WW'ers voor verschillende beroepen uit de sector Handel en reparatie van auto's. Het betreft hier het beroep waarvoor werkzoekenden zich bij UWV inschrijven. In onderstaande tabellen zijn de top vijf beroepen met hoogste en laagste aandeel werkhervatting weergegeven. Gekeken is naar de beroepen die minimaal 100 keer voorkomen in de periode maart 2014 – februari 2015.

Het beroep dat verreweg het vaakst voorkomt is automonteur (bijna 1.200 keer), gevolgd door receptionist & telefonist (circa 500 keer). Andere beroepen in onderstaande tabellen komen circa 100-200 keer voor.

Aandeel werkhervattingen vanuit WW uit sector Handel en reparatie van auto's naar beroep

Top 5 hoogste en laagste aandeel werkhervattingen binnen 6 maanden na aanvang WW, maart 2014 – februari 2015

Beroep	Top 5 hoogste werkhervattingspercentage binnen 6 maanden
Schilders en metaalspuiters	60%
Automonteurs	57%
Machinemonteurs	54%
Adviseurs marketing, public relations en sales	49%
Vertegenwoordigers en inkopers	46%

Beroep	Top 5 laagste werkhervattingspercentage binnen 6 maanden
Schoonmakers	32%
Secretaresses	32%
Managers detail- en groothandel	33%
Chauffeurs auto's, taxi's en bestelwagens	35%
Receptionisten en telefonisten	36%

Bron: UWV

²¹ In de UWV sectorindeling zijn zowel de motorvoertuigen- en tweewielerbranche, als de banden & wielenbranche, als de carrosseriebedrijven als de tankstations & wasbedrijven opgenomen.

- De beroepen met de beste vooruitzichten op een baan vanuit werkloosheid zijn technische beroepen als schilder & metaalspuitser, automonteur en machinemonteur. Zes op de tien WW'ers met als beroep van inschrijving schilder & metaalspuitser weet in een relatief korte tijd weer werk te vinden. Ook voor automonteur en machinemonteur is het aandeel werkherhervatting hoog: vijf tot zes op de tien WW'ers weten snel weer werk te vinden.
- Bij commerciële beroepen als adviseurs marketing, pr & sales en vertegenwoordigers & inkopers is het aandeel werkherhervattingen eveneens bovengemiddeld, maar wel wat lager dan bij de technische beroepen.
- WW'ers met als beroep van inschrijving schoonmaker, secretaresse en manager detail- en groothandel komen het minst vaak aan de slag. Ongeveer een derde van de WW'ers weet binnen een half jaar een baan te vinden. Ook WW'ers met als beroep van inschrijving chauffeur auto's en receptionist & telefonist kennen een werkherhervattingspercentage dat duidelijk lager is dan gemiddeld. Dit zijn beroepen waarvoor veel werkzoekenden bij UWV zijn ingeschreven, met andere woorden: zij ondervinden veel concurrentie van andere werkzoekenden bij het zoeken naar een baan.

Mogelijke overstapberoepen voor werkloze automonteurs

De kans op werk voor werklozen uit de sector Handel en reparatie van auto's is wat lager dan gemiddeld. Voor de technische beroepen als automonteur, schilder & metaalspuitser en machinemonteur zijn de kansen op werk duidelijk beter dan gemiddeld. In 2012 en 2013 was de werkloosheid onder automonteurs sterk gestegen. UWV heeft een analyse gemaakt van veel voorkomende overstappen van baan-naar-baan in de periode 2010 – 2014 voor diverse beroepen. Uit deze analyse blijkt dat autotechnici niet vaak overstappen naar een ander beroep; veelal blijven ze als autotechnici werkzaam. Soms maken ze de overstap naar hetzelfde beroep, maar dan op een hoger niveau of groeien ze door naar werkplaatschef auto's. Autotechnici werkzaam op mbo niveau 4 maken soms de overstap naar onderhoudsmonteur machines en installaties.

Het werkherhervattingspercentage is voor autoverkoopmedewerker wat lager dan gemiddeld. Ook voor verkoopmedewerker geldt dat zij vaak in hetzelfde beroep zijn blijven werken. Personen tot 45 jaar maken ook wel de overstap naar commercieel medewerker binnendienst. Andere voorkomende overstappen zijn naar accountmanager zakelijke diensten en salesmanager.

Voorkomende overstapberoepen voor autotechnicus en verkoopmedewerker 2010-2014

Uitstroomberoep	Overstapberoep
Autotechnicus (mbo 2)/hulp automonteur	1 Autotechnicus (mbo 2)
	2 Autotechnicus (een hoger niveau)
Autotechnicus (mbo 3)	1 Autotechnicus (mbo 3)
	2 Werkplaatschef auto's
Autotechnicus (mbo 4)	1 Autotechnicus (mbo 4)
	2 Werkplaatschef auto's
	3 Onderhoudsmonteur machines en installaties
Autoverkoopmedewerker	1 Autoverkoopmedewerker
	2 Commercieel medewerker binnendienst
	3 Accountmanager zakelijke diensten
	4 Salesmanager

Bron: UWV & ITS (2015), Factsheets Autotechnicus en Autoverkoopmedewerker.

Overstap van andere beroepen naar bedrijfsautotechnicus

Voor het beroep bedrijfsautotechnicus is gekeken vanuit welke beroepen de overstap naar bedrijfsautotechnicus is gemaakt. Dit biedt aanknopingspunten voor personeelsbeleid in deze branche: vanuit welke beroepen kan men instromen in het beroep bedrijfsautotechnicus. De analyse is gebaseerd op de overstappen van-werkzoekend-naar-baan in de periode 2010-2014.

Veel van de bedrijfsautotechnici waren voorheen ook werkzaam als (bedrijfs)autotechnicus. Voor 45-plussers geldt dit nog vaker. Ook vanuit andere beroepen als productiemedewerker industrie, onderhoudsmonteur machines/installaties en vrachtwagenchauffeur binnenland wordt de overstap gemaakt naar bedrijfsautotechnicus. Daarvoor is vaak wel (niveau verhogende) scholing nodig. De overstap van productiemedewerker naar bedrijfsautotechnicus wordt vaker door jongeren gedaan dan door andere leeftijdscategorieën.

Voorkomende overstappen naar bedrijfsautotechnicus 2010-2014

Instroomberoep	Overstap gemaakt vanuit beroep
Bedrijfsautotechnicus	1 Bedrijfsautotechnicus
	2 Productiemedewerker
	3 Onderhoudsmonteur machines en installaties
	4 Autotechnicus
	5 Vrachtwagenchauffeur binnenland

Bron: UWV & ITS (2015), Factsheet Bedrijfsautotechnicus.

Werkzoekenden vanuit de genoemde beroepen zijn in principe dan ook interessante instromers voor de functie van bedrijfsautotechnicus. Voor het beroep productiemedewerker industrie zijn er veel werkzoekenden ingeschreven. Of zij ook geschikt zijn voor de functie van bedrijfsautotechnicus hangt af van opleiding, het vermogen zich om/bij te scholen en motivatie. Binnen de branche zijn onderhoudsmonteur (machines/installaties) en autotechnicus het meest interessant.

Werkgelegenheidsprojecten

UWV heeft in 2013, 2014 en 2015 convenanten gesloten met Bikeflex, die succesvol verlopen zijn. In 2016 wordt de samenwerking met Bikeflex voortgezet.

Convenant Bikeflex

De afgelopen jaren zijn jaarlijks convenanten gesloten met Bikeflex. Onderzoek en ervaring leert dat er behoefte is aan opgeleide fietstechnici in de vorm van flexwerkers en vaste medewerkers. UWV verzorgt voorlichtingsbijeenkomsten, plaatst vacatures en draagt kandidaten voor. In aanmerking komen WW-gerechtigden die langer dan drie maanden werkloos zijn. Daarnaast komen ook werkzoekenden WIA, Wajong of WAO-uitkering in aanmerking. De geselecteerde kandidaten krijgen een opleiding van 8 weken (fulltime) om aan de slag te kunnen als (basis)fietstechnicus. De opleiding bestaat uit een klein theoretisch deel, maar vindt vooral in de praktijk plaats. Na de opleiding volgt er een proefplaatsing van twee tot maximaal zes maanden. Na opleiding en proefplaatsing neemt Bikeflex de kandidaten in dienst en plaatst deze ofwel rechtstreeks ofwel via detachering voor minimaal zes maanden bij een ondernemer. UWV zet verder scholing met behoud van uitkering in en/of vrijstelling van sollicitatieplicht. Het doel is om in 2016 20 werkzoekenden in de regio Zuidoost-Brabant en 15 werkzoekenden in de regio Utrecht aan een baan te helpen.

Sectorplannen Mobiliteitsbranche

De mobiliteitsbranche was zwaar getroffen door de economische crisis. Bedrijven in de mobiliteitsbranche proberen mee te gaan in de snelle technologische ontwikkelingen en de veranderende wensen van klanten: die verwachten meer service en klachtgerichtheid. Dit vraagt echter om andere vaardigheden van de werknemers.

Voor de carrosseriebedrijven geldt dat er minder schoolverlaters instromen en er de komende jaren vakervaren personeel met pensioen gaat. Daarnaast is de uitval tijdens de opleiding te groot en blijven jongeren niet lang in de branche werkzaam. Om voortijdige uitval te voorkomen wordt gewerkt aan een betere aansluiting tussen onderwijs en de beroepspraktijk in het bedrijf. Verder ontstaat er meer vraag naar vakkrachten en specialisten op mbo niveau 3 en 4 in plaats van mbo niveau 2. De capaciteiten van de werknemers sluiten hierbij echter niet aan. Er is vooral vraag naar zoals autoschadeherstellers en autoschadetechnici, maar is er vooral aanbod van voorbewaterkers en autospuiters in autoschadeherstel. Voor de mobiliteitsbranche zijn meerdere sectorplannen opgesteld.

Hoewel carrosserie en schadeherstel in feite niet tot de motorvoertuigen- en tweewielerbranche horen, zijn maatregelen uit het sectorplan Carrosserie wel in onderstaande box opgenomen. Hoewel een automonteur niet zomaar aan de slag kan als autoschadehersteller, is er wel verwantschap tussen beide branches. In de sectorplannen is vooral aandacht voor de instroom van jongeren en het vergroten van de inzetbaarheid van het huidig personeel.

Maatregelen in de sectorplannen Mobiliteitsbranche

De missie van de sectorplannen is zorgen voor een werkende arbeidsmarkt: crisisaanpak en duurzame inzetbaarheid. De ambitie is de branche op korte termijn te ondersteunen om sterker uit de crisis te komen en daarmee ook al stappen te zetten om de transformatie voor de branche voor de lange termijn te faciliteren, zodat de branche kan blijven beschikken over goed opgeleide en gemotiveerde medewerkers en werkgevers. Voor de carrosseriebranche 3^e tranche is de missie het bevorderen van overstappen naar kansrijke beroepen.

Maatregelen sectorplan Mobiliteitsbranche (2014-2016)

- Stimuleren van instroom van jonge medewerkers (2.900 bbl'ers);
- Bijscholing van leerlingen en ondersteuning van leermeesters. Er worden 12.500 bijscholingsdagen aangeboden aan leerlingen, 1.200 leermeesters worden gecoacht, 1.000 leermeesters worden opgeleid en 375 leermeesters worden bijgeschoold;
- Scholing: 1.000 medewerkers doen mee aan een loopbaanadviestraject, 2.860 medewerkers krijgen een scholingsvoucher, 2.200 medewerkers volgen scholing en 350 medewerkers nemen deel aan een EVC traject;
- Vitaliteitsloket: 1.000 begeleidingstrajecten voor werkgevers en medewerkers;
- Van werk naar werk techniek breed: 875 medewerkers worden begeleid naar ander werk in de eigen branche, dan wel een andere technische branche.

Maatregelen sectorplan Mobiliteitsbranche 3^e tranche (2016-2018)

- Van werk naar werk: 40 ontslagen of met ontslag bedreigde medewerkers worden naar nieuw werk begeleid in de eigen branche, dan wel een andere technische branche of mogelijk daarbuiten;
- De branche wil met dit sectorplan kennis en ervaring opdoen om medewerkers naar nieuw werk te begeleiden waarmee een werkwijze voor de langere termijn kan worden opgezet. In dit plan wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van Brug-WW met baangarantie voor tenminste een jaar na afloop van het traject.

Maatregelen Sectorplan carrosserie (2014-2016)

- Mobiliteitscentrum: 200 deelnemers worden begeleid naar ander werk;
- Praktijkworkshops: 600 oudere werknemers (vanaf 45 jaar) nemen deel aan workshops/kennisavonden;
- Toekomstgerichte scholing: 2.000 medewerkers krijgen scholing aangeboden;
- Jongeren interesseren: op 8 VMBO scholen worden gastlessen georganiseerd;
- Creëren van extra leerbanen: 500 leerlingen laten instromen in een leerwerkbaan. Daarnaast worden 224 jongeren tot 27 jaar die een bbl-opleiding volgen begeleid ter voorkoming van vroegtijdige uitval;
- Versterken kwaliteit leerbedrijven: 50 leerbedrijven worden intensief begeleid en gefaciliteerd;
- 20 mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt worden bemiddeld naar werk in de sector;
- Bedrijfsveiligheid: 40 bedrijven doen een beroep op een verbetercoach om de aandacht voor veilig en gezond werken te vergroten.

Maatregelen sectorplan Carrosseriebranche 3^e tranche (2016-2018)

- 53 met ontslag bedreigde werknemers worden van werk naar een ander beroep bij een andere werkgever begeleid;
- 67 werknemers worden van werk naar hetzelfde beroep bij een andere werkgever begeleid;
- 5 werkzoekenden met een WW-uitkering worden bemiddeld naar een nieuwe baan.

Bron: www.sectorplannen.nl

Literatuur

BOVAG (2015), Mobiliteit in cijfers Auto 2015/2016. Bunnik: Stichting BOVAG-RAI.

CBS (2016), Minder nieuwe, meer tweedehands auto's verkocht.

CBS Statline (diverse databases zoals arbeidsrekeningen en werkzame beroepsbevolking naar beroep).

OOMT/Innovam (2016), Factsheet Onderwijs 2015-2016. Houten: OOMT.

OOMT/Innovam (2015), Structuuronderzoek. Onderzoek naar de personeelsopbouw in de mobiliteitsbranche. Houten: OOMT.

OOMT/MarktMonitor (2016), Kengetallen mobiliteitsbranche 2005-2016. Houten: OOMT.

Platform Bèta Techniek (2015), Kennisbank Bèta Techniek.
<http://www.kennisbankbetatechniek.nl/home>.

Rabobank (2015), Cijfers en Trends Automotive, sectorprognoses. Utrecht: Rabobank.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) (2015), De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) (2015), Kerncijfers Schoolverlatersonderzoeken. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) (2015), Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2014. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Staatscourant (2016), Regeling voor subsidiëring van scholing richting een kansberoep (Tijdelijke regeling subsidie scholing richting een kansberoep).

Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) (2016), Feiten en cijfers over doelmatigheid. www.s-bb.nl/feiten-en-cijfers-over-doelmatigheid.html.

UWV (2016), Arbeidsmarktprognose 2016-2017. Amsterdam: UWV.

UWV (2015), Arbeidsmarktbeschrijvingen Technische en ICT beroepen. Amsterdam: UWV.

UWV (2015), Top tien opleidingen beste en slechtste arbeidsmarktpositie.
https://www.werk.nl/werk_nl/arbeidsmarktinformatie/achtergrond/top10-opleidingen-arbeidsmarktpositie

UWV (2015), Welke beroepen bieden kansen? Amsterdam: UWV Afdeling Arbeidsmarktinformatie en –advies.

UWV & ITS (2015), Factsheets Autotechnicus, Bedrijfsautotechnicus en Autoverkoopmedewerker. Amsterdam: UWV.

www.sectorplannen.nl (2016), sectorplannen Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangwagens.

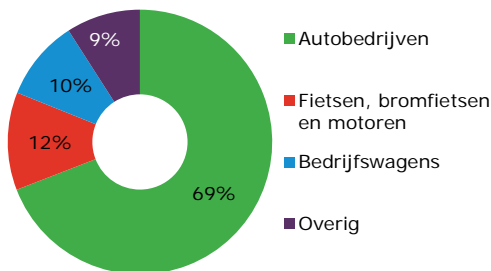
Bijlage I Sector- en beroepenindeling

Motorvoertuigen en tweewielerbranche

De motorvoertuigen en tweewielerbranche valt onder de sector Handel en reparatie van auto's. Andere branches in deze sector zijn banden & wielenbranche en carrosserie/schadeherstel.

De motorvoertuigen- en tweewielerbranche wordt onderverdeeld in verschillende deelbranches zoals de autobedrijven, truckbedrijven, tweewielerbedrijven, etc. In deze analyse is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van cijfers van de BOVAG/OOMT, cao 'Motorvoertuigenbedrijf en Tweewielerbedrijf'. Deze geldt voor circa 10.400 bedrijven met 75.500 werknemers.

Dienstverbanden naar branche, cao Motorvoertuigen- en tweewielerbedrijf 2015

Bron: OOMT (2016), Kengetallen mobiliteitsbranche 2005-2016

- Ruim tweederde van alle dienstverbanden is bij autobedrijven.
- Daarnaast werkt 12% bij fietsen, bromfietsen en motoren (tweewielerbedrijven) en 10% bij bedrijfswagens.
- Onder de categorie overig vallen autoverhuurbedrijven, caravan- en aanhangbedrijven, takel- en bergingsbedrijven, revisiebedrijven en 'vrijwillige deelnemers'. Vrijwillige deelnemers zijn vaak bedrijven die dicht tegen de motorvoertuigen- en tweewielerbranche aan liggen, maar niet onder de werkingsfeer van de cao vallen, bijvoorbeeld importeurs. Voorwaarde hierbij is dat men volledig deelneemt aan de cao.

Een andere bron zijn cijfers van CBS, branche handel en reparatie van auto's. CBS komt hoger uit qua aantallen werkzame personen, namelijk 133.000 in 2014. CBS telt namelijk ook de carrosserie/schadeherstel, banden & wielen en handel in auto-accessoires mee.

Beroepen

Niet altijd zijn kenmerken van de sector (zoals leeftijd, opleidingsniveau) bekend. Of soms is de deelbranche Handel en reparatie van auto's niet apart te onderscheiden van de detailhandel. Daarom is in sommige gevallen ervoor gekozen om voor andere kenmerken te kijken naar de grootste beroepsgroepen in de mobiliteitsbranche, te weten:

- Automonteur, 38.000 personen, 32% van de werkenden (hoofdrichting technische beroepen) en
- Verkoopmedewerker detailhandel, 9.600 personen, 8% van de werkenden (hoofdrichting commerciële beroepen).²²

Hierbij is gebruik gemaakt van de Beroepsindeling ROA CBS 2014 (afgekort BRC-indeling).

²² CBS (2015), Werkzame beroepsbevolking mobiliteitsbranche, tweejaarsgemiddelde 2013-2014

Bijlage II Studentenaantallen en kans op werk

Niveau en kwalificatie, marktsegment Mobiliteit	Studenten 2015/2016			Kans op werk 2016-2020
	Bol	Bbl	Totaal	
Totaal alle niveaus	7.010	6.260	13.270	
1 Totaal	260	40	300	
Assistent mobiliteitsbranche	260	40	300	*
2 Totaal	2.620	2.160	4.780	
Autotechnicus	2.150	1.150	3.300	Ruim voldoende
Bedrijfsautotechnicus	290	320	610	Voldoende
Fietstechnicus	20	300	320	Goed
Motorfietstechnicus	50	70	120	Voldoende
Scootertechnicus	20	90	110	*
Monteur mobiele werktuigen	80	210	290	*
Verbrandingsmotortechicus	10	20	30	*
3 Totaal	1.750	3.120	4.870	
Eerste autotechnicus	1.290	1.940	3.230	Ruim voldoende
Eerste bedrijfsautotechnicus	150	470	620	Ruim voldoende
Eerste fietstechnicus	10	120	130	Goed
Verkoopadviseur mobiliteitsbranche	60	0	60	Ruim voldoende
Eerste motorfietstechnicus	10	50	60	*
Eerste verbrandingsmotortechicus	20	40	60	*
Service adviseur mobiliteitsbranche	0	10	10	Ruim voldoende
Eerste scootertechnicus	0	<10	<10	*
Allround monteur mobiele werktuigen	210	490	700	Goed
4 Totaal	2.380	940	3.320	
Aftersalesmanager mobiliteitsbranche	90	30	120	*
Technicus mobiele werktuigen	330	150	480	Voldoende
Technisch specialist bedrijfsauto's	60	150	210	Ruim voldoende
Technisch specialist personenauto's	1.700	560	2.260	Voldoende
Technisch specialist verbrandingsmotoren	0	20	20	*
Verkoopmanager mobiliteitsbranche	200	30	230	Ruim voldoende

Bron: SBB (2016), Feiten en cijfers over doelmatigheid

* = onbekend

Niveau en kwalificatie, marktsegment Carrosserie	Studenten 2015/2016			Kans op werk 2016-2020
	Bol	Bbl	Totaal	
Totaal alle niveaus	180	670	850	
2 Totaal	150	370	520	
Assemblagetechnicus	0	40	40	*
Autoschadehersteller	110	170	280	Goed
Autospuiter	40	130	170	Goed
Caravantechnicus	0	0	0	*
Carrosseriebouwer	0	30	30	Ruim voldoende
3 Totaal	30	300	330	
Eerste autoschadehersteller	20	140	160	Goed
Eerste autoschadetechnicus			10	*
Eerste autospuiter	10	130	140	Goed
Eerste carrosseriebouwer	0	30	30	*

Bron: SBB (2016), Feiten en cijfers over doelmatigheid

* = onbekend

Colofon

Uitgave

UWV *Afdeling Arbeidsmarktinformatie*

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

06 15855370

Auteurs

Suzanne IJzerman
Kees van Uitert

Verantwoording

UWV maakt samen met werkgevers- en werknemersorganisaties en met arbeidsmarktdeskundigen beschrijvingen van meer dan twintig sectoren en enkele beroepsgroepen. Dit project wordt begeleid door een landelijke klankbordgroep, waarin – naast UWV – landelijke werkgevers- en werknemersorganisaties, VNG en de Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) zitting hebben.

Deze sector- en beroepenbeschrijvingen bieden een actueel beeld van de overschotten en tekorten en van kansen.

Alle beschrijvingen worden gepubliceerd op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie en zijn bedoeld voor arbeidsmarktprofessionals van gemeenten, brancheorganisaties, bonden, opleidingsinstellingen, (grote) werkgevers, uitzendbureaus et cetera.

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding

UWV © 2015

